

QAZAQ UNIVERSITETI

Апталық
1948 жылдың
20 сәуірінен
шыға бастады

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ

WWW.FARABI.UNIVERSITY

№2 (1960) 27 ҚАҢТАР 2025 ЖЫЛ

ҚазҰУ BETT 2025 көрмесіне

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Ұлыбританияның Лондон қаласындағы ExCel орталығында өткен BETT 2025 – білім беру технологиялары секторына арналған халықаралық көрмеге қатысты.

ҚАТЫСТЫ

лана отырып, мұнай-газ саласында модельдеуді оқыту», «Гибридті интеллектуалды роботтық жүйелерді құру мақсатында ымдау тілін тануға арналған терең оқыту моделі»

және басқа да ғылыми жобаларды ұсынуда.

Faraby суперкомпьютер орталығында әлемдегі ең үздік 600 суперкомпьютер тізіміне кіретін ірі қондырғы орнатылған. Ол деректерді жасанды интеллект технологиялары, мұнай-газ саласы, энергетика, ауыл шаруашылығы, Жерді қашықтықтан зондау, 3D модельдеу бойынша топтастырады. Ал Farabi Robotics мақсаты – өнеркәсіптік кәсіпорындарға қолданбалы тәжірибені оқшаулау, масштабтау және Индустрия 4.0 салаларында оқыту арқылы әлемдік деңгейдегі технологияларды игеруге көмектесу.

Жалғасы 2-бетте

Халықаралық рейтингтегі жаңа жетістік

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Times Higher Education by Subject пәндік рейтингінде алғаш рет «Білім беру» бағыты бойынша 501-600 орында тұрған университеттер қатарына қосылды. Аталған нәтиже оқу ордасының білім беру бағдарламалары мен ғылыми зерттеулерінің жоғары сапасын көрсетеді.

Сондай-ақ ҚазҰУ «Өнер және гуманитарлық ғылымдар» бағытында 501-600 орынға, «Әлеуметтік ғылымдар» бойынша 601-800 орынға орналасты. Бұл жетістік университеттің халықаралық интеграцияға және жоғары академиялық білім деңгейіне деген ұмтылысын дәлелдейді.

Бұған қоса, білім ордасы «Бизнес және экономика», «Медицина» пән-

дері бойынша 601-800 орындағы өз позициясын сәтті сақтап, «Өмір ғылымдары» бағытында 801-1000 орынға көтерілді. Аталған көрсеткіш ҚазҰУ-дың білім беру бағдарламаларының тұрақтылығы мен сапасын айқындайды.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ұжымын жаңа жетістігімен құттықтаймыз!

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Ұлыбританияда өткен BETT 2025 халықаралық көрмесі аясында шетелдік студенттерге арналған барлық партиялық парламенттік топтың (APPG) қазынашысы, Web 3.0 бойынша APPG төрағасы, саясаткер Манзила Уддинмен кездесті.

Ұлыбритания ЖОО-ларымен әріптестік

шетелдік жоғары оқу орындарымен ғылыми-білім беру кеңістігінде мол тәжірибесі барын атап өтті.

«Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде 27 мыңнан астам студент білім алады. Оның 4000-нан астамы шетелден келген. Бүгінде ҚазҰУ Ұлыбританияның 11 университетімен әріптестік байланыс орнатқан. 2024 жылы ҚазҰУ-дың бес студенті, алты докторанты және 15 оқытушысы Ұлыбритания университеттерінде өткен түрлі конференцияларға,

біліктілікті арттыру курстарына қатысып, тағылымдамадан өтті. Сондай-ақ 2021-2024 жылдары білім ордасына Ұлыбританияның сегіз ғалымы келіп, дәріс оқыды. Алдағы уақытта да Ұлыбритания ЖОО-ларымен ынтымақтастықты жандандыруды көздеп отырмыз», – деді ректор.

Өз кезегінде Манзила Уддин Ұлыбритания мен ҚазҰУ арасындағы серіктестікті арттыруда бар күш-жігерін салатынын жеткізді.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

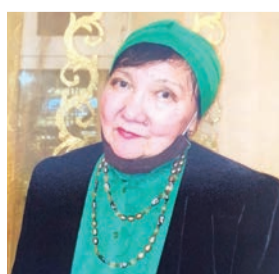
2-бет **Биркбек университетімен байланыс**

3-бет **ҚазҰУ түлегі құрметке бөленді**

6-бет **Верность своей профессии**

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде «Журналистік білім беру мен ғылыми-ның сабақтастығы: жаңа ұстанымдар және өзекті зерттеулер» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті.

Аталған іс-шара ҚР еңбек сіңірген қайраткері, журналист, қоғам қайраткері, ғалым Намазалы Омашевтың 75 жылдық мерейтойына және ғылыми-педагогикалық қызметінің 50 жылдығына арналды.

Журналистиканың өзекті мәселелері қарастырылды

Жиынға ҚР Президентінің кеңесшісі Мәлік Отарбаев, ҚР Парламенті Сенатының депутаты Дархан Қыдырәлі, Парламент Мәжілісінің депутаты Жанарбек Әшімжан, ҚР ҰҒА академигі, профессор Бауыржан Жақып, Айтыс ақындары және жыршы-термешілердің халықаралық одағының төрағасы Жүрсін Ерман, жазушы, абайтанушы Тұрсын Жұртбай, мемлекет және қоғам қайраткерлері, ғалымдар, оқу ордасының оқытушылары мен студенттер қатысты.

Халықаралық конференцияда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың құттықтау хатын Мәлік Отарбаев оқып берді. Құттықтау хатта: «Намазалы Омашев Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде ұзақ жыл бойы

жауапты қызметтерді абыроймен атқарып, жоғары білім саласын ілгерілетуге зор еңбек сіңірді. Көптеген теориялық еңбектер жазып, ғылымды дамытуға белсене атсалысты. Сіз тәрбиелеген шәкірттер бүгінде түрлі салада табысты жұмыс істеп жүр. Ел руханиятын өркендету жолындағы қажырлы қызметіңіз үшін ризашылығымды білдіремін», – делінген.

Парламент Сенатының депутаты Дархан Қыдырәлі ҚР Парламенті Сенатының төрағасы Мәулен Әшімбаевтың хатын оқыды. «Сіз Қазақ радиосынан бастаған еңбек жолыңызда толайым табыстарға қол жеткіздіңіз. Қазақстан мен Орталық Азия елдеріндегі журналистиканы ілгерілетуге зор үлес қостыңыз. Сіздің ғылымдағы жетістіктеріңіз бір төбе»,

– делінген Мәулен Әшімбаевтың хатында.

Өз кезегінде ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев арнайы жолдаған алғыс сөзінде: «Намазалы Омашұлы ЮНЕСКО-ның бұқарамен байланыс және журналистика кафедрасының негізін қалап, Журналистика мәселелерін зерттеу институтының директоры ретінде өзіндік мектебін қалыптастырды. Декандық қызметте жаңа кафедралардың, заманауи мамандықтардың, теле-радио студиялардың, компьютерлік сыныптардың, арнайы аудиториялардың ашылуына ықпал етті. Терең ізденістеріңіз бен бүгінге дейін қол жеткізген табыстарыңыз халықаралық ғылыми қауымдастықта мойындалып, жоғары бағаланды», – деп атап өтті.

Сондай-ақ іс-шара барысында ҚР Парламенті Мәжілісінің төрағасы Ерлан Қошановтың, «Қазақстан» РТРК» АҚ басқарма төрайымы Ләззат Танысбайдың құттықтау хаттары оқылды.

Конференцияда Бауыржан Жақып, Жүрсін Ерман, Ұлықбек Есдәулет, Сауытбек Әбдірахманов сөз сөйлеп, Намазалы Омашевтың қайраткерлік және азаматтық болмысына тоқталды.

Нұрсұлтан
БАЗАРБАЙҰЛЫ

ҚазҰУ BETT 2025 көрмесіне қатысты

Соңы. Басы 1-бетте

Университеттің заманауи АТ-инфрақұрылымы негізінде ҚазҰУ-дың ақпараттандыру стратегиясы, оқу процесіне жаңа ақпараттық технологияларды енгізу, қаржы-экономикалық қызметі мен құжат айналымы автоматтандырылды.

Жаппай ашық онлайн курстарды жазу студиясында (ЖАОК) университеттің білім беру процесіне жаппай ашық онлайн курстарды әзірлеу және интеграциялау жүзеге асырылады.

«Гибридті интеллектуалды роботтық жүйелерді құру мақсатында ымдау тілін тануға арналған терең оқыту моделі» жобасының мақсаты – қимылдарды тану-

дың дәлдігі мен тиімділігін арттыру.

Аталған жүйе MediaPipe және long-Short term Memory (LSTM) сияқты қайталанатын нейрондық желілерді пайдаланатын гибридік модельге негізделген. Жоба қазақ тілінің динамикалық қимылдарын нақты уақыт режимінде тану жүйесін әзірлеуге бағытталған.

BETT 2025 ауқымды халықаралық іс-шарасы жетекші сарапшылармен танысу, білім беру саласындағы жаңа ғылыми өзгерістер, өзара тиімді келісімдер жасасу, бірлескен инновациялық жобаларды іске асыру бойынша университетке жаңа мол мүмкіндіктер бермек.

Айнұр АҚЫНБАЕВА

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Ұлыбританияда өтіп жатқан BETT 2025 халықаралық көрмесі аясында Биркбек университетінің вице-канцлері, профессор Сали Уилермен кездесті.

Жүздесу барысында таараптар серіктестікті арттыру жолдарын талқылап, бірқатар мәселелерді ортаға салды. Сондай-ақ қос университет басшылығы ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

Биркбек университетімен байланыс

Келіссөз нәтижесі бойынша ҚазҰУ Биркбек университетімен академиялық ұтқырлық бағдарламасы бойынша оқытушылар мен студенттер алмасу, ортақ ғылыми жобаларды жүзеге асыру, ғалымдарды тағылымдамадан өткізу бойынша бірлескен жұмысты іске асырады.

ЖОО басшысы Жансейіт Түймебаев Салли Уилерге ҚазҰУ-дың ғылыми әлеуетін таныстырып, оқу ордасының жетістіктеріне тоқталды. Өз сөзінде ректор алдағы уақытта қосдипломдық білім беру

бағдарламасын іске қосуды және студенттер үшін арнайы көрме мен фестиваль өткізуді ұсынды.

Өз кезегінде Салли Уилер білім ордасына жасаған сапары үшін Жансейіт Түймебаевқа алғысын жеткізді. Вице-канцлер айтылған барлық ұсыныстарды қолдайтынын жеткізіп, екі университет арасындағы әріптестік байланыс алдағы уақытта да дамып, беки түсетініне сенім білдірді.

Нұрсұлтан
ЖЕКСЕНБАЕВ

ҚазҰУ тұлғегі құрметке бөленді

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да филология факультетінің тұлғегі, ҚР мәдениет саласының үздігі Қайырниса Жұмашева студент жастармен кездесті.

Жиналған қауым алдында сөз сөйлеген ҚР Президентінің кеңесшісі Мәлік Отарбаев алдымен Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың құттықтау хатын оқып берді. «Қайырниса Аманқызы, сіз

Қазақстан жазушылар одағында ұзақ жыл жемісті еңбек етіп, қазақ әдебиеті классиктерінің таңдамалы шығармаларының жинақтарын шығаруға, мерейтойлық және басқа іс-шараларды ұйымдастыру мен өткізуге белсенді атсалыстыңыз. Қоғамда кітап оқу мәдениетін қалыптастыруға қосқан елеулі үлесіңіз үшін сізге алғысымды білдіремін. Өзіңізге зор денсаулық, жұмысыңызға табыс, отбасыңызға амандық тілеймін», – делінген құттықтау хатта.

Сондай-ақ жиында ҚР Президентінің кеңесшісі Мәлік Отарбаев Қайырниса Аманқызының адами болмысы мен қайраткерлік қырларына тоқталып, мәдениет саласының үздігіне «Алтын барыс» төсбелгісін табыстады.

Өз кезегінде Қайырниса Жұмашева жиынға қатысушылардың баршасына алғыс білдіріп, студент жастардың сауалдарына жауап берді.

КазГУ. Қара шаңырақ

Қарт КазГУ, қала КазГУ, дәуір КазГУ, Туғанындай түлеткен бауыр КазГУ. Жақындасам жылдарға ала қашар, Алыстасам сағынар – ауыл КазГУ.

Бұлтты түріп бағыттап, талап бердің, Қадамды сәт сайын санап келдің. Тасырқасам тастақта таға байлап, Зеңгір көкке қалықтар қанат бердің.

Маңдайынан сипадың кекілдісін, Сенде өткізді таң, күн һәм екіндісін. Бауырыңда жараған балғындарды, Кіндігіңнен жаратқан секілдісін.

Ай мен Күннің сәулесін шағыстырған, Ауылында сезімнің алыстырған. Магнитті өрістей баурап алып, Ғашықтардың жүрегін табыстырған.

Жақын барын сездірдің, алыс барын, Қуат алдым өзіңнен, қарыштадым. Жинап алып еркесін бір-бір үйдің, Серке қылып шығарған данышпаным.

Тола берсін қойнауың, төсіңе құт, Фарабидей бабамның көшіне еріп, Шапанының шалғайын пана тұтып, Сәлдесінде оралып өсіп едік.

Тірі тарих, шәкірттер аршымаған, Ұстаздарым – бір-бір Алтын адам! Бас ұямның білтелі шамшырағы, Азияның төрінде жарқыраған!

Құшағыңда сайрандап, сауындаттым, Дауылдатып, селдетіп, жауындаттым. Айдынында тербеліп махаббаттың, Ғашық болып жар сүйіп, бауыр таптым.

Қуандырған, мұңайтқан, елжіреткен, Достарым да қатарын селдіреткен... ...Қалашықта келемін ұл-қызыммен, Жастығымның жалауын желбіреткен.

Жанарбек ӘШІМЖАН,
Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, ҚР Парламенті Мәжілісінің депутаты, ҚазҰУ-дың 1999 жылғы тұлғегі

Қонақүй бизнесіндегі ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да Рекреациялық география және туризм кафедрасының ұйымдастыруымен Түркияның беделді қонақүй желілерінің басшыларымен кездесу өтті.

Түрік қонақүйлерінің менеджерлері басқару стратегиялары және жоғары деңгейлі қызметтерді ұсыну тәсілдері бойынша өз тәжірибелерімен бөлісті. Қатысушылар қонақжайлылық индустриясындағы негізгі үрдістерді, тұтынушыға қызмет көрсету сапасын артты-

ру әдістерін талқылады. Спикерлер жиналғандарға қонақүй бизнесіндегі инновациялық технологиялар, тұрақты даму және экологиялық бастамалар туралы айтып, халықаралық командаларды және мәдени әртүрлілікті басқару бағытында ақпарат берді.

Тәжірибе алмасу бойынша дәріс Тұрақты даму мақсаттарының №4 – «Сапалы білім», №8 – «Лайықты еңбек және экономикалық өсу» бағыттарын іске асыру аясында өтті.

Сондай-ақ кездесу география және табиғатты пайдалану факультетінің түлектері мен студенттерінің жұмысқа орналасу пайызын арттыруға да бағытталған. Іс-шара Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың адами капиталды дамытуға, білім беру сапасын арттыруға және инновацияларды қолдауға бағытталған жолдауының негізгі ережелерімен де үйлеседі.

Айнұр АҚЫНБАЕВА

Іс-шараға атақты түрік қонақүйлерінің топ-менеджерлері: Papillon Zeugma Luxury hotel Tuna Nural операциялық менеджері, Ethno Hotels және Adalya Hotels ішкі аудит бөлімінің бастығы Гюрбуз Пусатли, Titanic Hotels бас менеджері Сурея Ертугрул, география және табиғатты пайдалану факультетінің оқытушылары мен студенттер қатысты.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да «Атом саласы үшін кадрлық әлеуетті қалыптастыру: мамандарды даярлаудағы заманауи сын-қатерлер мен инновациялық тәсілдер» тақырыбында «Физика және химия ғылымдары» бағыты бойынша кадрлар даярлау жөніндегі оқу-әдістемелік бірлестіктің отырысы (ОӘБ) өтті.

Іс-шара Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім комитетінің, ҚР Энергетика министрлігінің, «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясының, Ядролық физика институтының, ҚАЗЭС ЖШС, ҚР Ұлттық ядролық орталықтың, Ядролық технологиялар қауіпсіздігінің ғылыми-техникалық орталығының, Қазақстанның ядролық қоғамының, Әл-Фара-

Атом саласы үшін кадрлар даярлау МАҢЫЗДЫ

би атындағы ҚазҰУ, Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, Қ.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ, Д.Серікбаев атындағы ШҚТУ, Шәкәрім атындағы университет, С.Аманжолов атындағы ШҚУ, АЭЖБУ, МИФИ Ұлттық ядролық ғылыми-зерттеу университетінің Алматы филиалы, Astana IT университеті және т.б. ұйымдардың қатысуымен өтті.

Қатысушыларды құттықтай отырып, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер жөніндегі проректор Алтай Қазмағамбетов елдегі атом саласының белсенді дамуына орай, осы бағытта тиімді жұмыс істеуге, ядролық нысандардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және инновациялық технологияларды әзірлеуге қабілетті жоғары білікті мамандарды

даярлау қажеттігін атап өтті. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың физика-техникалық факультеті базасында ядролық

физика және технологиялар саласындағы ғылыми зерттеулер мен білім беру бағдарламалары үшін платформа құ-

ра отырып, атом саласы үшін кадрлар даярлауда шешуші рөл атқарады. Университет халықаралық ғылыми-білім беру орталықтарымен белсенді ынтымақтасады.

ҚР Энергетика министрлігінің Атом энергетикасы және өнеркәсіп департаментінің директоры Ғұмар Серғазин сөз сөйледі. Ол Қазақстан уран өндіру бойынша көшбасшылардың бірі бола отырып, ядролық қауіпсіздік жөніндегі халықаралық бастамаларға белсенді қатысатынын атап өтті.

Отырысқа қатысушылардың пікірінше, АЭС салу Қазақстанның энергетикалық тәуелсіздігін нығайтады және 2060 жылға дейінгі көміртекті бейтараптық стратегиясын іске асыру жолындағы негізгі қадам бола отырып, ел экономикасы үшін елеулі мультипликативтік әсер әкеледі.

Гүл ҚҰТТЫБЕКҚЫЗЫ

Әділетті мемлекет дегеніміз —

ҚҰҚЫҚТЫҚ МЕМЛЕКЕТ

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев «Ана тілі» газетіне берген сұхбатындағы көтерілген көптеген өзекті мәселелерге байланысты өзімнің ойымды айтуды жөн санадым.

Шын мәнінде 27 миллион тоннаға жуық астық жинаған диқандарымыздың жетістігі айрықша. Бұл соңғы 10 жылда болмаған көрсеткіш. 2024 жылдан бастап «Ұлттық қор – балаларға» бағдарламасы аясында балаларға төлем беріле бастады. Зейнетақы, жәрдемақы, шәкіртқақы және азаматтық сала қызметкерлерінің жалақысы көбейді.

Елімізде шетелдің 10-нан астам беделді жоғары оқу орнының бөлімшелері ашылды. Соның ішінде Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің базасында инженерлік мамандықтар бойынша магистрларды даярлау үшін ҚХР-дың Солтүстік-батыс политехникалық университетінің филиалы және РФ-ның МИФИ Ұлттық ядролық зерттеу университетінің филиалы ашылғанын атап өткеніміз жөн.

Жыл сайын елімізде ғылымды қаржыландыру көлемі артып, мәдениет саласының қызметкерлеріне елеулі қолдау көрсетіліп жатыр. Әлемдегі аса күрделі геосаяси ахуалға қарамастан, біздің еліміз бейбітшілік үшін диалог орнату жолында тиімді рөл атқаратын мемлекет ретінде халықаралық аренадағы позициясын күшейтті. Бұл жағдай еліміздің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және экономикамызды орнықты дамытуға септігін тигізетіні сөзсіз.

Мемлекет басшысы былтырғы су тасқынына байла-

нысты атқарылған жұмыстарға да тоқталып өтті. Атап айтсақ, апаттан құтқару жұмыстарына Төтенше жағдайлар министрлігінің ғана емес, Ішкі істер және Қорғаныс министрліктерінің, Ұлттық ұланның және басқа да құрылымдардың қызметкерлері, жалпы саны 63 мыңға жуық адам жұмылдырылды. Соның арқасында жұртшылықты құтқарып, аман алып қалдық. Су тасқыны кезінде волонтерлер қозғалысының әлеуеті зор екенін көрдік. Еліміздің түкпір-түкпірінен келген еріктілер құтқарушыларға жәрдемдесті, гуманитарлық көмек ұйымдастырып, зардап шеккендерге қолдау көрсетті. Бір сөзбен айтқанда, бір ел болып және бір халық болып жұмыла білсек қана мұндай апаттарды еңсере алатынымызға бәріміз көз жеткіздік.

Бытыр елімізде «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы басталды. Игі бастама барлық өңірді қамтыды. Бұл акцияға 3,8 миллионға жуық адам қатысты. 1,5 миллион тоннадан астам қоқыс жиналып, 3,2 миллионнан астам көшет егілді. Осының өзі азаматтарымыздың сана-сезімі жоғары, олардың Қазақстанды өзгертуге нақты іспен үлес қосуға дайын екенін көрсетеді. Мемлекет басшысы «Таза Қазақстан» акциясы қоғамға экологиялық мәдениеттің жаңа талаптарын енгізу идеясынан бастау алатынын, бұл кезекті бір науқан емес, озық ойлы қоғам қалыптастыру жолындағы идеологиялық платформа екенін атап өтті.

Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев үш жыл бұрын болған қаңтар оқиғасы-

на да тоқталды. Қаңтар оқиғасынан үш жыл өткенде азаматтарымыздың көпшілігі елімізде бұрын-соңды болмаған осы дүрбелең көпе-көрінеу әлеуметтік әділетсіздіктің, саяси тоқыраудың, сондай-ақ қаскөйлердің шектен тыс менмендігінің және олардың халық пен мемлекет тағдырына немқұрайды қарауының кесірінен орын алғанына әбден көз жеткізді.

Мемлекет басшысының айтуынша, біз халықтың берекелі бірлігінің арқасында осы ауыр сынақтан сүрінбей өттік. Қаңтардағы оқиғадан бәріміздің зор сабақ алғанымыз сөзсіз. Біріншіден, билік жұдырықтай жұмыла білуге тиіс, қосарланған билікке ешқашан жол берілмеуі қажет. Екіншіден, Президент – «Құдайдың жердегі көлеңкесі» емес, мемлекетті басқару үшін белгілі бір мерзімге сайланған менеджер ғана. Үшіншіден, жоғары мемлекеттік лауазымдарға үміткерлерді, соның ішінде күштік құрылым басшылары мұқият іріктеу керек. Олар Отанымызға, яғни Қазақстан Республикасына адал болуға тиіс. Ең бастысы, «Заң мен тәртіп» қағидатын басшылыққа алып, ел

бірлігін көздің қарашығындай сақтап, әділдік қағидатын барынша орнықтыру қажет. Бұл қағидатқа қарсы шығатындар «демократиялық құндылықтар» деген желеумен қоғамға іріткі салып, түбінде Қазақ мемлекеттігін жоюды көздейтіні айдан анық. Бұған еш көнуге болмайды. Заң үстемдігі – демократияның ең биік шыңы. Бұл мақсатқа жету оңай емес.

Ел Президенті сондай-ақ «Әділетті Қазақстан» туралы өз ойын ортаға салды. «Әділетті мемлекет дегеніміз – құқықтық мемлекет. Онда азаматтардың бәрі заң алдында тең болады, заңдарды, ережелерді және нормаларды қатаң сақтай отырып, жалпыға бірдей мүмкіндіктерді толық пайдалана алады. Айтпақшы, заңсыз алынған қаржы және басқа да активтерді қайтаруға қатысты жұмыстың нәтижесінде 2022 жылдан бері мемлекет қазынасына 2 триллион теңгеден астам (4,1 миллиард доллар) қаражат түсті. Бұл қаржы мектептер мен маңызды инфрақұрылым нысандарын салуға және өзге де әлеуметтік міндеттерді орындауға жұмсалып жатыр. Әділдік дегеніміз осы емес пе?!» – деп өзінің ойын қорытындылады.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Ана тілі» газетіне берген сұхбаты елімізге терең ой салу және биылғы атқарылатын жұмыстарға тың серпін беру үшін жасалған арнайы үндеу. Ел Президенті бәрін де тиянақтап, көпшілікке тайға таңба басқандай етіп түсіндіріп берді. Енді тек осы үлкен де жауапты міндеттерді орындау ғана қалды. Ол үшін әрбір қазақстандық «бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығарып» жұмыла еңбек етуі керек.

Қалдарбек ҚУАНДЫҚОВ,

Кеден, қаржы және экологиялық құқық кафедрасының доценті, заң ғылымының кандидаты

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Ана тілі» газетіне берген сұхбатында 2024 жылға қорытынды жасап, ел экономикасы, халықтың әлеуметтік жағдайы, елдегі заң саласына қатысты өзгерістерге жан-жақты тоқталып, маңызды мәселелерді шешуге қатысты жоспарларымен бөлісе отырып, 2025 жылда жоспарланған жаңа бастамалар мен өзгерістерді айтып өтті.

«Отан» деп соқсын әр жүрек

«Еліміздің тағдыры – жастардың қолында. Біз мәдениеті жоғары, отаншылдығын істерімен көрсете алатын ұрпақ өсіруге міндеттіміз. Қазақстанда талантты, білімді, көздеген мақсаттарына жете алатын жігерлі жастар өте көп. Сондықтан мен жастарға сенемін деп жалықпай айта беремін», – деп жастарға үміт артатынын жеткізді. Мемлекет басшысы жастарымыздың ілім, білім қуып немесе қызмет жасау мақсатында шетелге шығуға қатысты пікірін білдіре отырып, халықаралық «Болашақ» стипендиясы арқылы жас ғалымдардың шетелдегі ғылыми орталықтарда тағылымдамадан өтуіне жағдай жасалғанын және ары қарай да жасала беретінін ерекше атап өтті. Жастар кәсіби біліктіліктерін шетелдерде арттырып, білмегендерін үйренгеннен қорықпауы керек, өзгерістерге бейім, ширақ болулары тиіс.

«Еліміздің азаматтары шетелдерде жүрсе де, өз елінің салт-дәстүрі мен әдет-ғұрыптарын дәріптеп, еліміздің абыройын асқақтатуға атсалысып, Отанына пайдасын тигізе алады» деген Президент пікірін қолдаймын. Мәселен, мен қазіргі таңда «Болашақ» бағдарламасы аясында Лондонның империял колледжінде химиялық инженерия, соның ішінде нанотехнология бағытында ғылыми жұмыстар атқарып жүргеніме бес ай болды. Өз басым әлемнің ең жоғарғы топ университеттерінен тағылымдамадан өту әр қазақ үшін абырой деп есептеймін. Лондонның империял колледжіндегі бес ай уақытта ғылыми зерттеу жұмысымнан бөлек, материалдарды зерттеудің физико-химиялық әдістерінің біршамасын игердім. Бұл менің алдағы уақытта өз университетім – Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да дәріс оқығанда да, тәжірибелік сабақтарды жүргізгенде де материалдарды жеңіл түрде жеткізуіме септігін тигізетінін кәміл сенемін.

Сонымен қатар материалдарды зерттемес бұрын, үлгіні қалай дайындау керек және т.с.с көптеген пайдалы ғылыми тәжірибелер алудамын. Президентіміз «Мемлекетіміздің тәуелсіздігін баянды ету – басты мақсат» деп айтқандай, өскелең ұрпақ, яғни мына біз жан-жақты дамып, мәдениеті жоғары мықты ел болып, тәуелсіздігімізді сақтап қалуға өз өмірлерін құрбан еткен аға ұрпақтардың жолын жалғап, жүрегіміз «Отан» деп соғып, тәуелсіздігіміз үшін, келешек ұрпақ үшін білімді болуымыз керек.

Меруерт НАЖИПҚЫЗЫ,

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ профессоры, Лондонның империял колледжінің ғылыми зерттеушісі

«Табиғи-техногендік қауіп-қатерлер» мамандығының студенттері Әл-Фараби мұрасына арналған кураторлық сағат өткізді. Бұл шараның мақсаты білім алушыларға қазақ философиясының негізін қалаушы, ойшыл Әл-Фараби жайлы тереңірек түсінік беру, оның мұрасының қазіргі заманғы ғылым мен қоғам үшін маңыздылығын түсіндіру болды.

Кураторлық сағатқа философия және саясаттану факультеті Философия кафедрасының доценті Асқар Лесхан арнайы шақыртылды. Ол өз сөзінде Әл-Фарабидің философия ғылымына қосқан үлесі, оның адамзаттық құндылықтарға қатысты ойы мен қазіргі қоғамға әсері туралы айтып өтті. Лесхан Әмірханұлы Әл-Фарабидің

Ұлы ойшыл мұрасына арналған басқосу

білім мен ғылымға деген көзқарасын, оның әлеуметтік және табиғи дүниеге деген терең түсінігін студенттерге қызықты әрі түсінікті түрде жеткізе білді.

Студенттерге Әл-Фарабидің қоғамның тұрақты дамуы мен үйлесімділікке қатысты айтқан ойы бүгінгі

таңда өзекті екені түсіндірілді. Оның философиялық мұрасын тереңірек зерттеу мақсатында ұйымдастырылған кураторлық сағат өте мазмұнды өтті. Шарада студенттерге ұлы ойшылдың терең философиялық ойлары мен идеяларын түсінуге мүмкіндік берілді және

студенттермен бірге Әл-Фарабидің қанатты сөздеріне талдау жасады. Ол сөздердің мағынасы мен оларды қазіргі қоғам мен ғылым тұрғысынан қалай түсінуге болатынын егжей-тегжейлі түсіндірді. Әл-Фарабидің сөздерінде адамгершілік, білім, әділеттілік, мораль, қоғамның тұрақтылығы мен дамуы туралы айтылған терең ойлар ашылды.

Студенттер Әл-Фарабидің «Адамзаттың ең ұлы мақсаты – бақытты өмір сүру» және «Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы» деген сөздеріне ерекше көңіл аударды. Бұл ой бүгінгі таңда да өзектілігін жоғалтпағаны атап өтілді.

Балауса БАҚЫТЖАНҚЫЗЫ,

«Табиғи-техногендік қауіп-қатерлер» мамандығының 2-курс студенті

Салық кодексі өзгертуге ұсынысым бар

ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан халқына жолдауында жаңа Салық кодексі жайына арнайы тоқталды. Мемлекет басшысы: «Бұл құжат салық төлеушілердің сеніміне негізделген мүлде жаңа жүйе қалыптастыруға тиіс. Кодекстің ережелерін әркім әрқалай қабылдамауы үшін оны жеңілдетіп, экономикалық тұрғыдан белсенді азаматтың бәріне бірдей түсінікті ету өте маңызды», – деп атап өтті.

Қазіргі Салық кодексі оқу өте қиын, қазақшаға дұрыс аударылмаған. Оның үстіне түзету аса көп енгізіледі. Салық кодексінің қазақша нұсқасына еш назар аудармастан, орысша нұсқасын көбірек қолданады. Себебі бір ғана мысал айтқанда, қаншама жылдан бері қолданылып келген «Салық салынатын табыс» ұғымы жаңа кодексте «Салық салынатын кіріс» деп өзгертілген. Не себепті? Табыс пен кірістің айырмашылығын білмегендіктен немесе экономикалық сауаты аз маман аударған. Сондықтан Салық кодексі әлі де кәсіби ғалымдармен және арнайы мамандармен бірлесіп отырып талдауды қажет етеді.

Жаңа Салық кодексі ағымдағы ахуалдың сын-қатерлеріне дер кезінде әрекет ететін, мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық саясатын жүзеге асырудың негізгі құралы болуы қажет. Сондай-ақ қазыналық саясатты жетілдіретін салықтық әкімшілендірудің түсінікті, нақты және ашық рәсімдерін белгілеп, іскерлік белсенділікті ынталандыруға, инвестициялық тартымдылықты арттыруға, салық базасын кеңейтуге және жетілетін кіріс бөлігін нығайтуға бағытталуы тиіс.

Осыған орай, қабылданып отырған Салық кодексіне сарапшы маман ретінде бірнеше өзгерту мен түзетулерді ұсынамын:

1. Салық қызметі органының «Арнайы орган» ретінде құзыреттілігін көтеру үшін министрліктен бөліп шығарып, жеке агенттік ретінде мәртебе беру.

Салық қызметі органы қызметкерлеріне жоғары мөлшерде жалақы мен арнайы әлеуметтік пакеттердің берілуі де маңызды. Салық қызметі органын арнайы киім үлгісімен қамтамасыз ету, жұмысқа алынатын қызметкерге талапты күшейту, жауапкершілігін арттыру, мемлекеттің ең сенімді өкілі ретінде ант беру рәсімін енгізу қажет. Салық қызметкерінің құқықтары мен міндеттері мемлекет тарапынан қатаң қорғалуы тиіс. Бұл Салық қызметі органының абыройы мен беделін көтереді және сыбайлас жемқорлықтың алдын алады.

2. Салық кодексі қолдануды жеңілдету шаралары. Салық жүйесінің қолайлы болуы үшін ықшамдау керек, нақтырақ айтқанда заңдар мен нормалардан мәнсіз түсіндірмені алып тастау. Салық төлеушілер үшін түсінуі оңай және қолдануға жеңіл құжат болуы тиіс, бұл салық төлеушіге салық міндеттемесін орындауды жеңілдетеді және салық жүйесінің тиімділігін арттырады. Осыған орай, үкімет салықтар мен төлемдердің санын азайтуды, артық салық жеңілдіктерін жоюды және мүмкін болған жағдайда салық мөлшерлемесін төмендету шараларын қарастыруы тиіс.

3. Кәсіпкерлік субъектілерін салықтық есеп беруден босату қажет, ол үшін белгілі бір салық режиміне тіркелгені бойынша, есепшотына келіп түскен қаражаттан автоматты түрде салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер ұсталып қалуы тиіс. Сонымен қатар елімізде оңайлатылған салық салу жүйесі қолданылады, Қазақстанда кәсіпкерлер үшін салыстырмалы түрде қарапайым және түсінікті салық салу жүйесі бар, басқа елдерге қарағанда салық мөлшерлемесі салыстырмалы түрде төмен, көптеген салықтық жеңілдік пен ынталандыру берілген. Салық төлеушілердің салықтан жалтаруын азайту үшін арнайы салық режимдерін жеңілдету, салық жүктемесін төмендету

мақсатында ұйымдарды әдейі бөлшектеуге жол бермеу мәселесі жаңа Салық кодексінде қарастырылуы тиіс. Бұл кәсіпкерлік белсенділікті ынталандырады. Бизнеске берілетін кейбір салықтық жеңілдіктер мен артықшылықтардың салық жүктемесін әділетсіз бөлуге әкеледі. Салық заңнамасындағы жиі өзгерістердің бизнес үшін белгісіздік тудыруы мүмкін, оған бейімделу мен оны орындау үшін қосымша ресурстарды қажет етеді. Заңсыз схема мен салықтық жалтарудың орын алуына әкеледі. Бұл салық төлеушіні айтарлықтай қаржылық ауыртпалыққа әкеліп, Қазақстанға шетелдік инвестицияларды тежеуі мүмкін.

4. Елімізде қолма-қол төлем жүйесін жою. Салық төлеушілерді қолма-қолсыз төлем жүйесіне толық көшіру. Бұл салықтық әкімшілендіруді жетілдірудің негізінде үкіметте бюджеттің кіріс көзін толықтыруды арттырады және салық төлеуден жалтаруды азайтады.

5. Салықтық әкімшілендіруді цифрландыру шаралары. Заманауи технологияны пайдалану Қазақстанда салықтық әкімшілендірудің тиімділігін одан әрі арттырады. Сондай-ақ салықтық есептілікті, картокаларды, төлем жүйелерін цифрландырудың нәтижесінде қағазбастылықты азайтуға, уақытты үнемдеуге және мәліметтердің нақты болуына мүмкіндік береді. Салық төлеушілер үшін құжаттарды тапсыру мен салықтарды төлеуді жеңілдетеді және заңнаманың сақталуына ықпал етеді. Салық төлеушілер салықтарды онлайн режимде тапсырса және төлесе, электрондық салық түбіртектері мен хабарламаларды жіберсе, бұл цифрлық салық платформасының қызметін күшейтеді. Салықтық құқық қолдануды күшейтіп, бақылауды жандандыру қажет. Салықтық төлемдердің орындалуы және салық төлеуден жалтаруды анықтау үшін айыппұлдар мен өсімпұлдарды, пайыздар және қылмыстық

айыптауларды қоса алғанда, салық төлеуден жалтарғаны үшін қатаң жаза қолдануы тиіс.

6. Салық саясатында ашықтықты қамтамасыз ету. Ашықтық салық төлеушілер мен үкіметтің арасындағы сенімді нығайтады. Ашықтықтың болмауы сыбайлас жемқорлыққа мүмкіндік туғызуы және салық заңнамасының сақталуына нұқсан келтіруі мүмкін. Салық деректері көпшілікке қолжетімді болуы керек. Салықтың статистикасы, яғни салықтық түсімдер мен салық мөлшерлемесі және салық төлеушінің саны жариялануы тиіс. Сондай-ақ салық төлеушілер үшін бюджетке түскен салықтық түсімдердің елдің игілігі үшін қалай пайдаланылатыны және қандай мақсаттарға жұмсалғаны жөнінде нақты түсініктемелер берілуі қажет.

7. Мемлекеттік мекемелердің арасындағы үйлесімділікті арттыру мақсатында Салық қызметі органына ерекше құзыреттілік беру, яғни барлық органның ақпараты мен мәліметіне қолжетімді болуы. Үйлестірудің болмауы күш-жігердің қайталануына, салық төлеушілер арасында шатасуға және ресурстарды тиімсіз пайдалануға әкеледі. Салық қызметі органы салық саясаты мен әкімшіліктің елдің экономикалық және әлеуметтік мақсатына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін Қаржы, Әділет, Экономика министрліктерімен және басқа да мемлекеттік органдармен тығыз жұмыс істеуі тиіс.

8. Тікелей және жанама салықтарды оңтайлы түрде ұштастыру. Қазақстанда тікелей және жанама салықтың оңтайлы үйлесуі әртүрлі экономикалық факторларды мұқият есепке алуды талап ететін күрделі міндет. Жеке тұлғаның табысынан жеке табыс салығы, заңды тұлғаның табысынан корпоративтік табыс салығы алынады. Қосылған құн салығы және акциз салығы жанама салық ретінде сату нүктесінде тауарлар мен қызмет көрсетуден алынады. Салықтың осы

екі түрін тиімді үйлестіру үшін уәкілетті органдар экономикалық өсу мен әлеуметтік әл-ауқатқа ықпал ету мақсатында кіріс қажеттілігін теңестіруі тиіс. Байлықты қайта бөлу және табыс теңсіздігін азайту үшін тікелей салықтарды пайдалану, ал жанама салықтар кіріс алу және тұтынуды ынталандыру үшін қолданылады. Сонымен қатар салықтың осы екі түрін пайдалану арқылы тұрақты экономикалық өсуге және әлеуметтік қамсыздандыруға ықпал етеді, сондай-ақ мемлекеттік қызмет пен бағдарламаны қаржыландыру үшін қажетті кірістің көзі бола алады.

9. Үдемелі табыс салығының мөлшерлемесін енгізу. Қазақстанда жеке тұлғаның табысына және жеке табыс салығына үдемелі салық мөлшерлемесін енгізу бірнеше әлеуетті нәтижелерге қол жеткізеді: біріншіден, үдемелі салық жүйесінің негізінде табысы жоғары тұлғалар табысының көп пайызын, ал табысы төмен тұлғалар табысының аз пайызын салық түрінде төлейді. Бұл кірістердің теңдігіне әкеледі, себебі байлығы көп тұлғалар үкіметтің кірісіне өз ресурстарының мол үлесін қосады; екіншіден, бұл табысы жоғары адамдарды инвестициялауға немесе жаңа бизнес құруға ынталандырады. Бұл экономикалық өсуге және елде жаңа жұмыс орнының пайда болуына оң әсер етеді; үшіншіден, Қазақстанда үдемелі салық жүйесін енгізудің салдары нақты салық мөлшерлемесі мен шекті мәндерді, елдегі экономикалық ахуалды және үкіметтің жаңа жүйені тиімді енгізу және басқару қабілетін қоса алғанда, көптеген факторларға байланысты болады.

Ғалымжан ЕСҚАРАҰЛЫ,
Қаржы және есеп кафедрасының меңгерушісі,
экономика ғылымының кандидаты,
қауымдастырылған профессор

Ұлттық даму жоспарында (2029 жылға дейінгі) білім беру жүйесінің қолжетімділігі мен сапасы елдегі адами капиталдың сапасын, еңбек өнімділігінің деңгейін және мамандардың бәсекеге қабілеттілігін анықтайтыны атап өтілді. Білім берудің тиімділігіне әсер ететін негізгі факторлардың бірі оның еңбек нарығының өзгеріп отыратын талаптарына сәйкестігі екені даусыз.

Химия және химиялық технология факультетінде түрлі химиялық өндірістерге қажетті дағдысы бар мамандар даярланады. Факультеттің оқытушы-профессорлық құрамы жұмыс берушілер тарапынан білім беру қызметіне объективті сараптамалық баға беру, білім беру бағдарламалары мен оқу процесіне қажетті өзгерістер енгізу үшін отандық өндірістік кәсіпорындармен үнемі байланыста болады. Хи-

Студенттер кәсіпорынға барды

мия және химиялық технология факультетінің «Химия» білім беру бағдарламасы бойынша оқитын 4-курс студенттері «Тұрмыстық химия тауарларын сараптау» пәні аясында «Goldman and Young» ЖШС-на барды.

Бұл өндіріс жоғары сапалы тұрмыстық химия, жеке гигиена, дезинфекциялау құралдарын әзірлеу және өндірумен айналысады. Студенттерге шығарылатын өнімдер, өнімдерді әзірлеу тәсілдері, оларды талдау әдістері туралы ақпарат берілді. Кәсіпорынның жұмысы туралы әзірлеу бөлімінің басшысы Е.Никулина кеңінен айтып берді, ол кәсіпорынның барлық зертханаларын, соның ішінде тұрмыстық химия өндірісіне сәйкес дайындау зертханасын, өнім сапасын бақылау зертханасын, шығарылатын өнімге арналған орау материалдарын өндіру цехын көрсетті. Жуғыш және

косметикалық құралдарды әзірлеу бөлімінің қызметкері Т.Бимурзаева зауыттың тұрмыстық және косметикалық өнімдерін әзірлеу ерекшеліктері жайында баяндады. Кездесу барысында студенттер әзірлеу зертханасының қызметкерлерімен бірлесіп жасалып жатқан өнімнің қажетті ингредиенттерін өз бетінше таңдап, қолға арналған сұйық сабын дайындады. Олар әзірленіп жатқан құралдың әрбір

компонентінің қажеттілігін ғылыми тұрғыдан негіздеді, алған білімін тәжірибеде қолданып көрді.

«Goldman and Young» ЖШС-інде химия және химиялық технология факультетінің түлектері жұмыс істейді және олар сұранысқа ие. Сондықтан бұл кездесу 4-курс студенттерінің «Тұрмыстық химия тауарларын сараптау», «Химиялық технология негіздері», «Қоршаған орта объектілерін аналитикалық ба-

қылау» пәндері бойынша практикалық білімдерін кеңейту және болашақ маманның мансабын жоспарлау үшін маңызды. Осы кәсіпорынның мысалында студенттер ғылымның экономикалық өсуге ықпал ететін және азаматтардың өмір сүру сапасын жақсартатын технологиялық инновациялардың негізі екеніне көз жеткізді. Сондай-ақ Тұрақты даму мақсаттарының №12 (жауапты тұтыну және өндіріс) қағидаттарының іске асырылуын көрді. Өйткені бұл өндірісте химиялық заттар мен қалдықтарды адам денсаулығына және қоршаған ортаға теріс әсерін барынша азайту үшін олардың ауаға, суға және топыраққа түсуін азайту жөніндегі халықаралық қағидаттарға сәйкес экологиялық ұтымды пайдалану ескерілген.

Ақбота ӘДІЛБЕКОВА,
Аналитикалық, коллоидты химия және сирек элементтер технологиясы кафедрасының қауымдастырылған профессоры

Мерей ДОСАЙ,
«Химия» ББ 4-курс студенті

Студентам КазНУ необязательно ехать в Кембридж или Оксфорд, чтобы научиться английскому языку, достаточно просто обучаться у Гультсум Сейлхановны Сулейменовой. В совершенстве владея английским, казахским и русским языками, Гультсум Сейлхановна считает своим призванием – педагогику. С отличием закончив романо-германское отделение филологического факультета КазГУ им. С.М.Кирова, она стала работать на кафедре иностранных языков, являясь лучшим преподавателем английского языка не только в университете, но и в стране. Высокая методическая грамотность, целенаправленность, увлекательность, творческий подход характеризуют ее занятия. Отличительной особенностью является то, что преподаватель воспитывает интерес к национальной истории в процессе обучения английскому языку. Это своего рода новаторство. Широкий кругозор, блестящая эрудиция, отличное знание языка, применение новых методик, великолепный контакт со студентами – характеризует Гультсум Сейлхановну как преподавателя.

Верность своей профессии

Г.С. Сулейменову – хорошо знает и старшее поколение, которое училось в КазГУ им. С.М.Кирова – ныне КазНУ им. Аль-Фараби – в 1970-1980-е годы, даже, обучаясь не на ее занятиях по английскому языку, но студенческая молва – «узын кулак» передавала, что этот преподаватель дает глубокие знания иностранного языка, даже кто не говорит по-английски – может заговорить. Все хотели попасть в ее группу. Это может подтвердить и современная молодежь, которой она преподает в настоящее время. Повезло и нашему факультету журналистики.

Родилась Гультсум Сейлхановна в январе 1945 года, перед окончанием ВОВ, перед Победой. Этот победный год сказывается на судьбах людей, родившихся в это время. Г.Сулейменова закончила школу с золотой медалью и поступает на романо-германское отделение филфака КазГУ. Отличница учебы, комсомольский вожак. В 1966 году она – делегат XV съезда ВЛКСМ, где встречается со знаменитыми людьми и получает автограф у Юрия Гагарина, первого космонавта Земли. Участница 1-го фестиваля Дружбы советско-монгольской молодежи – СССР, в 1966 г. в составе студенческой делегации КазГУ была по обмену в Софийском Государственном университете в Болгарии.

Г.Сулейменова с отличием закончила филологический факультет, романо-германское отделение КазГУ им. С.М.Кирова в 1968 году. С этого времени она преподает в университете, постоянно совершенствуя профессиональный уровень и как педагог иностранного языка, и как переводчик-синхронист. Вела курсы по английскому языку в 1988-1991 гг. в МИД Казахской ССР, работала на кафедре иностранных языков в Дипломатической академии при МИД РК в 1996-2000 гг. Свою квалификацию она повышала в Казахстане и за рубежом: в МГУ им. М.В.Ломоносова – 1973 год; Факультет повышения квалификации (ФПК) при АПИИЯ – 1980 г.; Джорджтаунский университет, IREX, Вашингтон (США) – 1988 г.; Оклахомский государственный университет – 1997 г.; в начале 2000-2010 годов семинары по линии Британского совета и посольства США.

Доброта, широкий кругозор, человечность, отличное знание английского языка, блестящая эрудиция, применение авторских методик, великолепный контакт со студенческой аудиторией, непосредственное общение – все это свойственно для Гультсум Сейлхановны. Характерной особенностью Г.С.Су-

лейменовой является то, что она в процессе обучения английскому языку воспитывает интерес к национальной истории, приводит интересные содержательные тексты для перевода и анализа. Ею опубликованы учебники, методические пособия, разработки, многочисленные научные статьи. Так в 1999 году вышел «Учебник английского языка для факультетов международных отношений», в 2000 году – Типовая программа «Английский язык» для студентов (МО, МП, МЭО) на казахском и русском языках для вузов страны и др. Статья «Уроки Гультсум Сейлхановны» была напечатана в газете «Қазақ университеті» №6-7, маусым, шілде 1990 жыл и статья «Көзге көрінбейтін алыптар» в <http://kazgazeta.kz> – 21 декабря 2018 года. Педагог провела 6 мастер-классов для преподавателей, три открытых занятия для студентов факультета иностранных языков и романо-германской филологии в Кызыл-Ординском государственном университете им. Коркыт-ата (по приглашению руководства области) – апрель 2012 г.

– Принимала участие в научно-методических конференциях КазНУ. Выступила с докладами на Международной конференции «Ideas in Teaching and Learning English», Алматы 1995 г.

– Субрегиональной женской конференции по линии ООН-Бухарест, Румыния 1996 г.

– Тезисы доклада «Globalization of the English language and the state of a native language in the RK» прошли на конференцию TESOL, Missouri, USA-2001 г.

– Выступала с докладами на Центрально-Азиатских международных конференциях преподавателей английского языка, г. Самарканд, июнь 2002 г.

– в г. Туркестане – июнь 2003 г., Иссык-Куль – июнь 2004 г., Алматы – июнь 2008 г. и на конференциях NATEK.

Обладая высоким уровнем знания английского языка Г.С.Сулейменова с 1968 года и по настоящее время, работает переводчиком по приему официальных делегаций

КазНУ им. Аль-Фараби. Она как переводчик-синхронист работала на международных форумах, конференциях, семинарах по линии ООН, ЮНЕСКО, ЮНИСЕФ, ВТО, ВОЗ, ЕС, НАТО, СВМДА. А какая богатая палитра переводческой деятельности Г.С.Сулейменовой:

– Визит делегации Всемирной ассоциации университетов – Алматы, 1975 г.

– Конференция ВОЗ-Алматы, 1978 г.

– Семинар ЮНЕСКО по проблемам занятости – Алматы, 1987 г.

– Выступление Президента РК Назарбаева Н.А. на 1 международном антиядерном конгрессе, Алматы, 1990 г. (синхронный перевод с казахского и русского на английский).

– Пресс-конференция Президента РК Назарбаева Н.А. с иностранными журналистами на 1 международном антиядерном конгрессе-Алматы, 1990 г. (синхронный перевод).

– Выступление Президента РК Назарбаева Н.А. на 11 международном антиядерном конгрессе-Алматы, 1993 г. (синхронный перевод с казахского и русского на английский язык).

– Выступление Олжаса Сулейменова на антиядерных конгрессах Алматы, 1990, 1993 гг.

– Казахстанский марш мира, 1990 г.

Казахстанский марш мира имел огромную значимость в целях закрытия Семипалатинского ядерного полигона. 100 советских и 100 американских граждан шли по Великой казахской степи до полигона с целью его закрытия. Марш был организован Международным антиядерным движением «Невада-Семипалатинск». Это мероприятие и многочисленные медийные выступления способствовали закрытию полигона.

– Интервью Мухтара Шахнова для радио и телевидения Вашингтона-Алматы, 1991 г.

– Встреча Уильяма Кортни, посла США в РК, со студентами исторического факультета КазНУ. 1993 г.

– Встреча Уильяма Кортни, посла США в РК и Макса Ван дер Стула, Верховного Комис-

сара по делам национальных меньшинств ОБСЕ, с представителями политических партий и общественных движений, 1994 г.

– Збигнев Бжежинский, советник по вопросам национальной безопасности при Президенте США Джими Картере -Алматы, ноябрь 1993 г.

– Международная конференция по правам человека, 1994 г. (синхронный перевод).

– Семинар по борьбе с организованной преступностью с участием представителей ЦРУ и ФБР, 1995 г.

– Семинар по линии ЮНИСЕФ, 1995 г. (синхронный перевод).

– Встреча Джеймс Бейкера, бывшего госсекретаря США, с членами Парламента РК, 1996 г.

– Встреча Хуана Антонио Самаранча – Президента МОК в КазНУ-Алматы, 1996 г.

– Ричард Манн – посол Канады в РК (перевод с английского на казахский) -Алматы, 1996 г.

– Международная конференция по проблемам нераспространения ядерного оружия. – Алматы-Курчатов, сентябрь 1997 г.

– Международный семинар ЮНИСЕФ (синхронный перевод) – Алматы, 1997г.

– Визит Хиллари Клинтон – первой леди США. – Алматы, ноябрь 1997 г.

– Международная конференция «UN Millennium Assembly. NGO meeting in Central Asia (синхронный перевод). – Алматы, июнь 1999 г.

– Семинар на тему «Money Laundering» с участием представителей спецслужб США (синхронный перевод) – Алматы, июль 2002 г.

– Визит Мохаммада Хаида Ансари – вице-президента Индии в Алматы, 2008 г.

– Семинар по линии НАТО (синхронный перевод). – Алматы, июнь 2009 г. и многие другие, перечислять которые не хватит и страниц.

Гультсум Сейлхановна принимала активное участие в мероприятиях международного значения:

– Участник и переводчик Казахско-Американского фестиваля «SENIM» – Пенсильвания, США, 1992 г.

– Руководитель группы переводчиков-координаторов от РК на 100-летию Олимпийских Игр-Атланта, США, 1996 г.

– Участник и переводчик субрегиональной женской конференции по линии ООН – Бухарест, Румыния, 1996 г.

– Участник и переводчик международной конференции «How to meet a New Millennium» (по встрече нового тысячелетия) – Калифорния, США, 1999 г.

Сулейменова Г.С. более полувека проработала на спецотделении исторического факультета, более 20 лет – на факультете международных отношений. В настоящее время она работает на кафедре иностранной филологии и переводческого дела, является одним из лучших преподавателей английского языка не только нашего Университета, но и в стране.

Приведу следующие факты и события, которые говорят об этом:

1. В октябре 1986 года прошло занятие на V курсе спецотделения исторического факультета, которое было снято компанией «CNN» для 7-серийного фильма «Портрет Советского Союза», фильм был показан в СССР и в США.

В марте 1994 года был дан урок для представителей Корпуса Мира (США).

В апреле 1996 года на занятии Гультсум Сулейменовой присутствовали представители TACIS (Европейский Союз). Все занятия были высоко оценены!

– Сулейменова Гультсум Сейлхановна – «Отличник образования РК» (2000 г.);

– в 2005 г. ей присвоено звание «Почетный работник системы образования РК»;

– в 2008 г. награждена Республиканской премией «Народный герой» в номинации «За верность профессии»;

– награждена нагрудным знаком к 75-летию и 80-летию КазНУ им. Аль-Фараби за заслуги в развитии образования, науки и активную общественную деятельность (2009 г.);

– юбилейная медаль «Международному антиядерному движению «Невада-Семипалатинск» – 20, 25 и 30 лет» (2009, 2014 и 2019 гг.);

– Почетный орден «100 лет Ленинскому комсомолу». – Россия 2018 г.

– Почетный нагрудной знак «Ы.Алтынсарин» (2019 г.).

– Қазақстан Республикасы Президентінің Құрмет грамотасы. (2020 г.) – в связи с 25-тилетием ФМО (факультет международных отношений).

– Медаль КазНУ – «Ерен еңбегі үшін» (2022 г.).

Верность своей профессии, своему университету Г.С.Сулейменова пронесла через десятки лет активной трудовой деятельности, а впереди занятия с молодым поколением XXI века, новые встречи, форумы, конференции, которые будут доступны благодаря синхронному переводу профессионала – Гультсум Сейлхановны Сулейменовой.

Сауле
БАРЛЫБАЕВА,

д.и.н., профессор кафедры печати и электронных СМИ

Dr. CINDY PRICE SHULTZ, professor of the University of Wyoming

Ethical PR should not lie about the organization

Since 2012, the Faculty of Journalism at al-Farabi Kazakh National University has collaborated with the Communication and Journalism Department at the University of Wyoming. As part of this partnership, Dr. Cindy Price Schultz made her first visit to Kazakhstan, funding the trip with her own resources.

She delivered a guest lecture to undergraduate and graduate students at the Faculty of Journalism and conducted research on the topic "Business Models of Digital News Organizations in Kazakhstan." Additionally, she signed an agreement to further mutual cooperation.

Cindy Price Schultz is associate professor and former head of Communication and Journalism at the University of Wyoming. Her research emphasizes media management, especially online news. Price Schultz published an investigation of US digital news business models, and is studying digital news in Kazakhstan. She is an editorial board member of International Journal on Media Management and reviewer for several journals, including Journal of Media Economics

and Journal of Media Business Studies. She teaches public relations and advertising, and is former head of the Media Management, Economics, and Entrepreneurship Division of the Association for Education in Journalism and Mass Communication.

We interviewed her and this is what Dr. Cindy Price Schultz said:

1. WHAT IS THE DIFFERENCE BETWEEN U.S. AND KAZAKHSTAN UNIVERSITIES? COULD YOU TELL US ABOUT GRADUATE AND UNDERGRADUATE PROGRAM OF YOUR UNIVERSITY?

There are several differences between Kazakh and US universities that relate to culture, such as the incorporation of collegiate sports, theater, and music into the weekly activities that students can participate in and attend, among other things. But from an academic perspective, Kazakh students that I have seen are eager to learn and interested in the topics my colleagues and I were discussing, just as many American students I teach.

Our undergraduate program has two majors: communication and journalism. The communication major is broader, while the journalism major is more applied. What that means is the communication majors are required to take theory-oriented and general communication classes while the journalism students take classes that specifically required journalism-oriented skills sets, such as investigative reporting or graphic design, among many choices. However, the communication majors can take journalism classes and vice versa. At the master's level, our degree is in communication, but students can choose an emphasis in mediated communication, which is more closely related to journalism, or human communication, which is more theory oriented. Both require a written thesis or professional project at the end of the two-year program.

2. HOW DO YOUR STUDENTS GET A JOB OPPORTUNITIES AFTER GRADUATION?

Many students at the University of Wyoming work during their schooling so they have the opportunity to make connections with potential employers. Journalism students are required to do internships, which are jobs that teach them work-related skills while they are still in school. Another way to get job opportunities is through networking, such as talking to guest speakers in classes, going to events in the community, or attending lectures and talking to the speakers afterwards. Some also connect to employers through online outlets, such as LinkedIn or Instagram.

3. TODAY A "NEW-MODEL" JOURNALISM; PR EDUCATION IS BEING BORN. WHAT DO YOU THINK ABOUT THE DEVELOPMENT OF JOURNALISM; PR EDUCATION IN THE WORLD?

I was a professional journalist before I became a public relation professional and that was about 30 years ago, so in the United States, the trend of public relations and journalism integration has been going on for some time. I believe it is important to start a public relations education by learning about journalism because PR includes good storytelling. Also, ethical PR should not lie about the organization. Yes, you want to present the best side of the organization, but in a truthful way. I worked in PR for five years for a university and because of my journalism background, news organizations appreciated my stories because they were well written and talked about excellent research by professors or interesting events that students were doing. In other words, the journalistic principles that students learn should help PR practitioners be more ethical and tell interesting stories.

4. COULD YOU TELL US ABOUT MASS MEDIA RESEARCH THEORY AND TENDENCY OF MEDIA STUDIES?

There are numerous theories in media research, so researchers should start their inquiries by doing a literature review to see what other scholars have done before regarding the topic they

want to study. When looking at these studies, the researcher can see different theories applied. Those theories can then be used as a guide for a current study. I personally have used framing theory in many of my research studies. According to Honorata Jakubowska (2017), the framing process occurs from

"the choice of words and phrases, choice of sources, repetition and highlighting of some issues and omission of others" (p. 69). Frames can influence how audiences feel about societal issues and policies. In other words, I care about how topics are presented to the public and how that influences the perceptions that the readers and viewers of the information have about the topic.

5. AS A RESEARCHER COULD YOU SHARE ABOUT YOUR RESEARCH EXPERIENCE?

As I mentioned above, I am not as focused on a specific topic as I am about the theory related to many different topics. Therefore, most of my publications have integrated framing theory. My other focus has been on media management and how to effectively manage online news organizations. I am a member of the World Media Economics and Management organization that is scheduled to have its next conference in Warsaw, Poland in May.

6. OUR UNIVERSITY BECOME A RESEARCH UNIVERSITY. COULD YOU GIVE US ADVICE HOW TO PRODUCE QUANTITATIVE (EMPIRICAL) RESEARCH: DESIGNING, COLLECTING DATA, THEORIZING, AND PUBLISHING IN AMERICAN OR EUROPEAN ACADEMIC JOURNALS?

Many American and European journals focus on quantitative research that relies on statistical analysis to generalize

findings from the sample that the researcher has conducted to a larger population so the data can be applied at a larger scale. This often involves questionnaires, experiments, or content analyses that incorporate much data and represent that populations that were studied. Then that data needs to be statistically analyzed

and presented, often in table form, so readers of the journal articles can see what aspects are important to the topic studied. The best way to see what type of theories and research designs are important in American and European journals is to read articles from those journals. I often go to the websites of different journals I want to submit my research to and read articles, so I understand the ideas that are important to that publication. Sometimes I reach out to the authors of the article and email them to understand more about how they conducted the study. Their email addresses are often listed in the publication.

7. YOUR OPINION ABOUT HOW TO DEVELOP OUR RESEARCH/ACADEMIC COLLABORATION BETWEEN OUR UNIVERSITIES?

The Communication and Journalism Department at the University of Wyoming has been collaborating with Kazakhstan National University for almost 13 years. During that time, Dr. Karlyga Mysayeva and others have worked primarily with Dr. Michael Brown from Wyoming to create publications. Additionally, close to 40 master's and doctoral students have done internships at the University of Wyoming. The purpose of my trip was to develop a connection for the future, as Dr. Brown has retired from UW. I am also interested in ways that UW students could come to Kazakhstan for a short-term course or potentially a semester in the future.

8. WHAT IS YOUR IMPRESSION OF KAZAKHSTAN?

I enjoy the people of Kazakhstan. They have been so friendly and hospitable to me. That is my favorite part. But I also love how important nature is to the country. Where I live in the United States is mountainous and focused on the outdoors, so I have been very fortunate to go into the mountains by Almaty and to Burabay north of Astana so I could see the beauty of Kazakhstan. I also enjoy that parks and trees are incorporated into many parts of the city. It makes it seem like you are in the country even through there are thousands of people around.

9. WHAT WERE THE RESULTS OF YOUR VISIT?

I believe my visit to Farabi University was one of the most successful trips I've had. During my stay, I had the opportunity to explore Kazakhstan, enjoy the breathtaking Almaty mountains, and take part in a cultural tour of the country's new capital Astana. Additionally, I worked on our project focused on the development of online journalism in Kazakhstan. As a result, we submitted our research paper, "Moving Journalism in a New Direction? Business Models of Digital News Organizations in Kazakhstan", to the World Media Economics and Management Conference in Warsaw. The study examines how the media landscape in Kazakhstan has evolved since gaining independence over 30 years ago. While some media managers have transitioned from government-supported models to producing independent news, the research specifically explores how they adapt to the digital news environment and sustain successful journalism businesses.

The study involved qualitative, semi-structured interviews with 12 Kazakh journalists who manage or operate digital news organizations. It sought to answer the question: How do culture and location influence the strategic responses of digital news organizations to changes in the journalism industry?

In summary, Kazakhstan presents a rapidly growing space for digital news organizations, yet there has been very little research on this topic in Central Asia. This study offers an important starting point for understanding journalism entrepreneurship in the region and how cultural knowledge is leveraged to adapt to industry changes. I genuinely believe this research will attract more attention from academics and spark further interest in the field.

10. ANYTHING TO ADD?

I am glad I came to visit and I look forward to talking to my students and colleagues back at the University of Wyoming about this country.

Karlyga MYSSAYEVA,
PhD, Associate professor,
Al-Farabi KazNU

Цифрлық дәуірде жетістікке жету жолы

Заманауи IT шешімдері білім беру, денсаулық сақтау, қаржы секторы сияқты салаларда серпінді өзгерістер жасап жатыр. Сондықтан жас мамандардың осы саланы меңгеріп, инновациялық жобаларды дамыту еліміздің жарқын болашағына көпіл болады.

Механика-математика факультетінің Математикалық және компьютерлік модельдеу кафедрасының 4-курс студенттері және IT бағыты бойынша өз саласының үздіктерінің қатысуымен ерекше дәріс өтті. Шараға Ioka.kz платфор-

тәжірибелері, қаржы технологиялары, электронды төлемдер және пайдаланушыларға арналған интуитивті шешімдер туралы толыққанды ақпарат берді. Игеріліп жатқан мамандықтың салаға қоса алатын мүмкіндіктері жоғары екенін атап өтті. Ал Big Data

беру және басқа да салалардағы маңызына ерекше тоқталды.

Студенттер кездесуде мамандардың бағалы кеңесін тыңдап, қызықтырған сұрақтарына толық жауап алды. Спикерлер IT саласындағы қажетті дағдылар мен оларды дамыту жолдары туралы нақты ұсыныстар берді. Сонымен қатар дәріс барысында Ioka.kz платформасының мүмкіндіктері мен Big Data технологияларының заманауи шешімдері көрсетілді.

Мұндай кездесулер жастарды цифрлық технологияларға қызықтырып қана қоймай, олардың болашақта бұл бағытта жұмыс істеу мүмкіндігі зор екенін көрсетеді. «Біз үшін ең маңыздысы – талантты жастарды анықтап, оларды инновациялық жобаларды жүзеге асыруға ынталандыру», – деді компания басшылары.

Шара соңында сарапшылар өз компанияларында

масының негізін қалаушы Жұмаш Мағжан және Big Data бағытында табысты жобаларымен танылған Мәди Мұратұлы арнайы келді. Олар студенттерге Математикалық және компьютерлік модельдеу мамандығы мен IT индустриясының қиылысқан бағыттары, болашағы туралы жан-жақты мағлұмат берді.

Дәрістің басты мақсаты – цифрлық технологиялардың бизнес пен қоғамға тигізетін әсерін көрсету, сондай-ақ студенттердің болашақ мамандықтарын нақты айқындауға шабыттандыру болды. Спикерлер жұмыс істеу бағыттары бойынша ақпаратпен кеңінен бөлісіп өтті. «Big Data – тек технология емес, ол бизнес пен өмірді өзгертетін үлкен күш», – деді спикерлердің бірі.

Дәріс барысында Ioka.kz компаниясының негізін қалаушылар заманауи платформаларды құрудағы

саласындағы сарапшы деректерді қолдану арқылы бизнес шешімдерін қалай оңтайландыруға болатынын нақты мысалдармен көрсетіп, студенттердің меңгерген білімін қолдана алатынын жеткізді.

«Біз тек технологияны дамытып қана қоймай, оны өміріміздің барлық саласына енгізе отырып, қоғамның сапалы дамуына үлес қосуымыз керек», – деді сарапшылар. Олар деректерді дұрыс қолданудың денсаулық сақтау, білім

тәжірибеден өтуге мүмкіндік бар екенін айтты.

Мақсат АХМЕТЖАНОВ,
Математикалық және компьютерлік модельдеу кафедрасы доцентінің м.а., PhD

Әбу Насыр әл-Фараби - 1155

Адам оқуға атүсті қарамауы керек. Сократтың шәкірттері болған, Платон мен Аристотель де шәкірт болған. Өйткені ғылым – көміліп жатқан қазына, оған Алла жолын жеңілдеткен адам ғана қол жеткізе алады.

«ЖасТур» клубы – география және табиғатты пайдалану факультетінің Рекреациялық география және туризм кафедрасының еліміздегі туризм мен спортты дамыту мақсатымен ашылған жастар ұйымы. Оның негізі 2011 жылы қаланды. Клуб жетекшісі – Руслан Байбәриев.

«ЖасТур» – туризм мен спортты дамыту клубы

«ЖасТур» клубында түрлі іс-шаралар ұйымдастырылады. Мәселен, клуб мүшелері үшін маңызы зор іс-шаралардың бірі – «ЖасТур» клубының құрылған күні. Жыл сайын клубтың туған күнін кафедра оқытушылары мен студенттер жоғары деңгейде атап өтеді. «Туризм» мамандығы бойынша оқитын студенттер арасында «Zhastour» кубогы үшін университетаралық олимпиада сәуір айының соңына таман өтеді. Оған Алматы қаласының және Қазақстанның басқа да ЖОО-ларынан білім алушылар қатысады. Мәселен, ҚазАСТ, Тұран университеті, UIB университеті, NARXOZ университеті, М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті және т.б. студенттер келеді.

Олимпиада екі кезеңнен тұрады. Бірінші кезеңде қатысушылар теориялық сайысқа қатысса, екінші кезең практикалық бөлім форматында ұйымдастырылып, әр команда спорттық туризмдегі белсенді дағдыларды пайдалана отырып, қашықтықты еңсеру әдіс-темесі негізінде маршрут белгілеп, содан өтеді. Олимпиаданың басты мақсаты – студенттердің туризм саласындағы білімдері

мен дағдыларын жетілдіріп, тәжірибе алуға және кәсіби байланыс желісін кеңейтуге мүмкіндік беру. Сонымен бірге жыл сайын «ЖасТур» клубы өз қатарларына 1-курс студенттерін қосады. Бұл ұйым және оның мүшелерімен жақынырақ таныстырады.

«ЖасТур» клубында апталық жиындар, демалыс жорықтары және т.б. іс-шаралар өтеді. Апталық басқосуда клуб мүшелері алдағы уақыттағы жоспарларымен бөліседі. Болашақтағы іс-шараларға идеяларын ұсынады. Ұйымның қызықты сәттерінің бірі ретінде апта сайын ұйымдастырылатын Фурманов шыңы, Жапон жолы, Көкжайлау және т.б. демалыс жорықтары мен Тамғалы тас, Алтын күз олимпиадасы мен слет секілді тау жорықтары да клубтың барлық мүшелерін біріктіріп, естен кетпес керемет естеліктерге толтырады.

«ЖасТур» клубы – еліміздегі туризм және спорт саласын дамыту мақсатымен ҚазҰУ студенттері құрған болашағы зор жастар ұйымдарының бірі.

Айнұр ЕРСАЙЫНҚЫЗЫ,
«Туризм» мамандығының 4-курс студенті

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

Басқарма Төрағасы – Ректоры

Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ

Ақпарат және коммуникациялар департаментінің директоры
Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ

Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ

Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ

Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН,
Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ

Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-27, 32-28, тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kaznugazeta@gmail.com

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Everest» баспаханасында басылды.

Кезекші редактор: Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ

Бағасы келісім бойынша.

Газетке жазылу индексі: 64787

Таралымы – 2000

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.